

2021'in ilk yarısında Gürcistan ekonomisi

Gürcistan ekonomisi, baz etkisi sayesinde iki haneli büyümeye ulaşmıştır:

- Ekonomik büyüme konusundaki hızlı tahminler, ekonomik faaliyetlerin mali teşvikler ve kredilerdeki büyüme koşullarında pandemi öncesi 2019 düzeyini bile aştığını göstermektedir. İlk çeyrekteki, bir önceki yıla göre çıktılardaki %4,5 azalış, hızlanan iyileşme ve ikinci çeyrekteki baz etkisi, 2021'in ilk yarısında %12,7 büyüme sonucunu doğurmuştur.
- İmalatın, mali faaliyetler ve sigortacılık faaliyetlerin, ulaştırma, ticaret, otel ve restoran, emlak ve inşaatın, Haziran 2021'deki bir önceki yıla göre ekonomik büyüme üzerinde olumlu katkıları olmuştur. Vergi mükelleflerinin cirolarındaki bir önceki yıla göre büyüme, 2020'nin baz etkisi sonucunda Haziran ayında %37,5 olmuştur. Bu gösterge ekonomik büyüme konusundaki hızlı tahminlerde kullanılmakta olup ekonominin pandemiden bu yana iyileşme rotasında olduğunu düşündürmektedir.

Enflasyon, uluslararası piyasalardaki daha yüksek fiyatlar nedeniyle iki haneli düzeye yaklaşmıştır:

- Tüketici fiyatları Haziran'da bir önceki aya göre %0,7 artmıştır ve yıllık enflasyon, merkez bankasının hedefi olan %3'ün üzerinde, %9,9 olmuştur. Yüksek fiyatların uluslararası piyasalardan aktarımı, elektrik, su, gaz faturası desteğine son verilmesi ve Gürcistan larisinin değer kaybı, 2021'in ilk yarısındaki enflasyonun ana faktörleri olmuştur.
- Tütün** hariç olmak üzere yıllık çekirdek enflasyon* %5,8 iken yıllık çekirdek enflasyon %5,9 artmıştır. Bu, yıllık başlık enflasyonunun geçici olabileceği anlamına gelmektedir.
- Yıllık enflasyona kalem kalem bakıldığında:
 - ✓ %9,9'luk yıllık genel enflasyona büyük katkıyı gıda ve alkolsüz içeceklerin yaptığı görülmektedir. Fiyatlar, 2,78 yüzde noktası ekleyerek %8,8 artmıştır. Uluslararası gıda fiyatlarındaki artış asıl yönlendirici etki olmuştur.
 - ✓ Ulaştırma fiyatları %22 artmış ve yıllık enflasyona 2,54 yüzde noktası kadar katkıda bulunmuştur. Bu sektörde en büyük etkiyi %33,4 artışla kişisel ulaştırma donanımı fiyatları yapmıştır.
 - ✓ Konut, elektrik, gaz ve diğer yakıtlardaki %10,5 artış, enflasyonu 1,59 yüzde noktası kadar yükseltmiştir. Elektrik-su-gaz ve diğer yakıtların fiyatları %14, ikametgahlardaki bakım ve onarım fiyatları %7,3 ve buralara verilen su ve su hizmetlerinin fiyatları %4,5 artmıştır.
- Bu arada yurtiçi üretici fiyat endeksi (YİÜFE), Haziran 2020 ile karşılaştırıldığında %19,7 artmıştır. İmalat ürünleri için YİÜFE, 2020'nin aynı ayıyla karşılaştırıldığında %19,9 artmış, bunun sonucunda da genel yıllık YİÜFE'ye 15,05 yüzde noktası katkı yapmıştır.

- YİÜFE'deki yıllık değişimin hemen hemen üçte biri (%30,1'i), bir önceki yıla göre %17,9 artan gıda ürünleri fiyatlarından kaynaklanmaktadır.
- Gıda ürünleri İthalat Fiyat Endeksi bir önceki yıla göre %26,4 artmıştır. Makine ve donanım fiyatları %46,5 artarken kok ve işlenmiş petrol fiyatları %74,2 fırlamıştır ki bu da başlık enflasyon üzerinde yukarı yönde baskı oluşturmuştur.

* Çekirdek enflasyon, gıda ve alkolsüz içeceklerin, enerjinin, resmi düzenlemeye bağlı tarifelerin ve ulaşımın (özel tarifeler) tüketici sepetinden çıkartılması yoluyla hesaplanır.

** Çekirdek enflasyon, gıda ve alkolsüz içeceklerin, tütünün, enerjinin, resmi düzenlemeye bağlı tarifelerin ve ulaşımın (özel tarifeler) tüketici sepetinden çıkartılması yoluyla hesaplanır.

İthalat pandemi öncesi düzeye yaklaşırken ihracat bu düzeyi biraz aşmıştır:

- 2021'in ilk yarısında, Gürcistan'ın dış kaynaklı emtia cirosu bir önceki yıla göre %20,7 artmış ve 6.209,7 milyon \$ olmuştur.
- İthalat 4,325 milyon \$ olurken (%18,9 artış) ihracat 1.884,7 milyon \$ olmuştur (%25,2 artış).
- Ticaret açığı %14,4 artmış ve 2.440,3 milyon \$ olmuştur. Dış ticaret cirosu içindeki payı %39,3'tür (Ocak-Haziran 2020: %41,5).
- AB ülkelerine ihracat 321 milyon \$ (Ocak-Haziran 2020 ile karşılaştırıldığında %5↓) ve toplam ihracatın beşte birinden biraz az bir düzeyde olmuştur. Öte yandan ithalat, toplam ithalatın %23'1'i düzeyinde, 998,9 milyon \$ olmuştur (%15,8 artış).
- Bağımsız Devletler Topluluğu'na (BDT) ihracat 866,5 milyon \$ (33.1%↑) ve toplam ihracatın yaklaşık %46'sı kadar olmuş; ithalat ise toplam ithalat içinde %29,6 payla 1.280,3 milyon \$ olmuştur (13.7%↑).
- İhracat piyasası konsantrasyonu yüksektir. En büyük beş ticaret ortağına ihracatın toplam ihracat içindeki payı %58,4 olmuştur. En büyük paya sahip ortaklar Çin (15,4), Rusya (%14) ve Azerbaycan'dır (%13).
- En büyük beş ticaret ortağından ithalatın toplam ithalat içindeki payı %49,2 olmuştur. En büyük paya sahip ortaklar Türkiye (%18), Rusya (%10,8) ve Çin'dir (%8,4).

2021'nin ilk yarısında hem tüketici kredileri hem de kurumsal krediler büyümüştür*:**

- Haziran 2021 itibariyle ticari bankaların toplam varlıkları 2020 sonuyla karşılaştırıldığında yaklaşık %1,6 düşmüş ve 56 milyar Gürcistan Lari (GEL) olmuştur.
- Toplam kredi portföyü yılbaşından o güne %4,7 ve 38,4 milyar GEL olmuştur. Ev halkına krediler (bireysel girişimciler hariç) yılbaşından o güne %5,9 (19,6 milyar GEL) artarken tüketici kredilerinde yılbaşından o güne %9,9 ve 5,1 milyar GEL tutarında büyüme yaşanmıştır.
- Kurumsal kredi portföyü (bireysel yatırımcılar dahil) yılbaşından o güne %3,5 büyümüş ve 18,8 milyar GEL olmuştur. Büyümenin başlıca itici güçleri, inşaat (katkısı 1,4 yüzde noktası), ticarete (%07) otel ve restoranlara (%0,5) verilen kredilerdir.

- Tahsili gecikmiş kredilerin toplam krediler içindeki payı %6,7 olmuştur. Bu, Haziran 2020 sonuyla karşılaştırıldığında 1,5 yüzde noktası daha düşüktür. Pandemi ertesi iyileşme, TGA üzerindeki etkilerini göstermiştir.
- Finansal olmayan kredi müşterilerinin mevduat portföyü (bireyler ve tüzel kişiler) yılbaşından o güne %1,8 artarak 35,3 milyar GEL olmuştur. Bunun önde gelen itici güçleri, büyümenin %8,3'ünü ve %,4'ünü oluşturan ve sırasıyla bireylerin döviz ve tüzel kişilerin milli para cinsinden vadesiz mevduatlarıdır. Bireylerin vadeli mevduatları %4,2 büyürken (milli para cinsinde %10,6; yabancı para cinsinde %2,4), tüzel kişilerin vadesiz mevduatı %4,6 azalmıştır (milli para cinsinde %3,7; yabancı para cinsinde %6,8).
- Dolarizasyon, bireylerin mevduatında %75,2 (2020: %75,7) ve tüzel kişilerin mevduatında %44 (2020: %47,2) iken toplam mevduatta %60,6 (2020: %62,1) olmuştur.
- Raporlama dönemi süresince sektörün aktif karlılığı %4 (Ocak-Haziran 2020: %-2,2), öz kaynak karlılığı %37,3 (Ocak-Haziran 2020: %-21,4) olmuştur. Kârlılıktaki bu önemli artış, pandemi kısıtlamaların düşük baz etkisinden kaynaklanmaktadır. Kârlılık ölçüleri, bankacılık sektörünün pandemi ertesinden iyileşmeye başladığını göstermektedir.

*** Bu bölümde kurdaki düşüşlerin etkisi, büyüme oranlarının hepsinin dışında tutulmuştur.

4 Ağustos 2021'deki son Para Politikası Toplantısında (PPT) Gürcistan Milli Bankası, politika faizi oranını hızlanan enflasyon ve toplam talepteki iyileşmeye dayanarak 0,5 yüzde noktası artışla %10'a çıkarmıştır:

- Gürcistan Milli Bankası (GMB), politika faiz oranını 4 Ağustos itibariyle %9'tan %10'a çıkarmıştır. GMB, politka faiz oranını 2021'in başından bu yana 2 yüzde noktası arttırmıştır.
- GMB, beklenmedik yüksek enflasyonun gıda ve petrolün uluslararası piyasadaki fiyatlarının keskin artışının sonucu ve geçici mahiyette olduğunu belirtmiştir.
- Gürcistan Milli Bankası'nın öngörülerine göre enflasyon, 2021'de ortalama %9 daha yüksek olacak ve 2022'de azalarak aşama aşama, hedeflenen %3'e yaklaşacaktır.
- Gürcistan Milli Bankası, son artışların yüksek enflasyon beklentisi sonucunu doğurmamasını sağlamak için sıkı para politikasını sürdüreceğinin altını çizmiştir.
- Para Politikası Komitesi'nin bir sonraki toplantı tarihi 15 Eylül 2020 olarak kararlaştırılmıştır.

Uyarı Notu: Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu görüşler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.